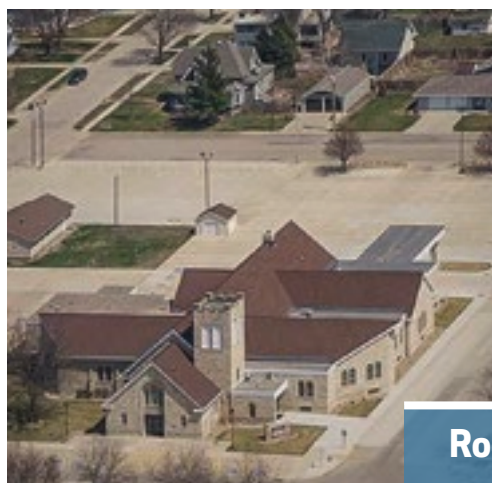

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

Rock Valley (Iowa, V.S.)

Vanaf 12 maart 1914 hield Rock Valley (als afdeling van Sioux Center) diensten in de kerk die van de United Presbyterian Church was gekocht. Op 14 oktober in dat jaar werd de gemeente geïnstituëerd. De kerk werd in 1929, 1936 en 1946 uitgebreid. Van 1915 tot 1975 waren er ook diensten in Alvord, eerst in woningen, maar in 1928 huurde de gemeente een kerk en in 1933 kocht ze dat gebouw. In Rock Valley werd de houten kerk in 1955 een

stukje verplaatst, zodat op de oude plek een nieuw bedehuis kon worden gebouwd. Daar werden de diensten vanaf dankdag in het souterrain gehouden. Toen de begane grond gereed was, nam ds. J. van Zweden de kerk op 11 juli 1956 in gebruik. Het souterrain is in 1965 in zalen verdeeld. De kerk werd in 1990, 2004 en 2012 uitgebreid. Nieuwbouwplannen gingen in 2010 niet door.

17/03/2022
jaargang 100

nr **24**

De zielsontroering van de Borg

Het is goed om in deze weken tijd te nemen om het lijden en sterven van de Heere Jezus te overdenken. Want wie van ons kan ooit de diepte ervan doorgronden?

Nu is Mijn ziel ontroerd, en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit deze ure. Maar hierom ben Ik in deze ure gekomen. Vader, verheerlijk Uw Naam.
Johannes 12:27-28a

We kunnen tot tranen toe ontroerd worden als we stilstaan bij de lijdende Borg. Maar hoe zijn onze tranen? De dochters van Jeruzalem weenden over Christus, maar ze deden het op een verkeerde wijze. Ze zagen in Hem niet de Middelaar, maar slechts een martelaar. Johannes beschrijft de zalving in Bethanië en de intocht in Jeruzalem. In de dagen voor het pascha geeft Jezus verder onderwijs over de betekenis van Zijn lijden en wat het volgen van Hem inhoudt.

Enkele Grieken zijn via de discipelen gekomen met de vraag dat ze Jezus weleens wilden zien. Deze mannen waren geen Grieksprekende Joden, maar heidenen, waarschijnlijk half-proselieten. Ze bezochten de synagoge, hielden de sabbat en de spijswetten. Hun nieuwsgierigheid is gewekt wie nu eigenlijk deze Jezus is, ze willen weleens met Hem spreken.

De Heere Jezus geeft geen gehoor aan de vraag van deze heidenen. Hij antwoordt dat de ure gekomen is dat de Zoon des mensen verheerlijkt zal worden. De Grieken moeten begrijpen dat interesse alleen niet genoeg is. Hij is geen aardse Messias. Zijn verheerlijking zal een weg zijn van lijden en dood. De Heere gebruikt het voorbeeld van het tarwegraan. Zo'n graankorrel moet eerst in

de grond vallen en sterven. Dan pas zal hij veel vrucht voortbrengen. Nieuw leven kan alleen ontstaan door de dood heen. Deze geestelijke les van het plaatsvervangend sterven van de Borg dienen ook de Grieken te verstaan, anders zullen ze nooit echt de Messias kunnen zien in Zijn Middelaarsheerlijkheid. Wie zijn aardse leven liefheeft, zal het verliezen. Het gaat om het eeuwige leven, dat is een leven in gemeenschap met Christus. Dat wordt zichtbaar in het leven van Gods kind. Het is niet alleen een dienen, maar ook een van harte volgen in de weg van zelfverloochening. 'Zo iemand Mij dient, die volge Mij'.

Diepten van zonde en dood

Toen de vraag van de Grieken tot Jezus kwam, besepte Hij te meer dat het uur van Zijn lijden en sterven aanstaande was. De ontzaglijke diepten van zonde en dood kwamen Hem voor ogen. Een ogenblik wordt de Borg er door overmand, het vreselijke lijden overweldigt Hem. Zijn gemoed schiet vol, Zijn ziel wordt ontroerd.

We zien hier dat Gods Zoon waarlijk mens was. Plotseling komt er in Zijn ziel een hevige, inwendige strijd: 'Nu is Mijn ziel ontroerd'. Hij voelt de volle last, de volle zwaarte van Zijn lijden op Zich af komen. Aan Hem, Die zonder zonde was, zal de zonde der wereld toegerekend worden. Aan de ene kant zien we in Zijn strijd Zijn menselijke ontroering. We horen Hem uitroepen: 'Vader, verlos Mij uit deze ure'. In Gethsémané horen we het nogmaals: 'Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan. Doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede'. Aan de andere kant zien we in Zijn bitter lijden Zijn onderworpenheid aan Zijn Vader.

Had Hij het in de eeuwigheid niet uitgeroepen: 'Vader, zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen?'

Voor Christus staan er twee wegen open. Hij kan vragen: 'Vader, verlos Mij uit deze ure'. Maar dan is het voor al Gods kinderen een verloren zaak. Dan zou satan getriomfeerd hebben. Dan zou er niemand zalig kunnen worden.

Nee, in Zijn grote ontferming en barmhartigheid roept de Borg terstond uit, nadat Hij de zwaarte van het lijden heeft gevoeld: 'Maar hierom ben Ik in deze ure gekomen. Vader, verheerlijk Uw Naam'. Daar gaat het bij Christus om! Om de verheerlijking van de Naam van Zijn Vader.

Calvijn merkt bij deze woorden op dat Christus de verheerlijking van Zijn Vader

ds. M.L. Dekker,
Nazareth

In dit nummer

2 De zielsontroering van de Borg

6 Onze reinheid bewaren

20 Zalig onder het Oude Testament

- 3** Het gekrookte riet [11]
- 4** Het zwijgen van Jezus [1]
- 5** Gedachten over... schepping en herschepping
- 7** Voor u gelezen: Droevig en beangst
- 8** Opvoeding [1]
- 9** Het uiterste van de mens [4]
- 10** Voor u gelezen: De ware evangelische verootmoediging
- 11** Commentaar: Poetin, echt gezag of brute macht?
- 12** Boekennieuws
- 13** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 14** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

boven alle dingen verkiest, zelfs als dat gepaard gaat met de verwaarlozing en minachting van Zijn eigen leven. Dat is ware zelfverloochening!

Vrucht van de Geest

Volk des Heeren, hoe is het bij ons? Zoeken wij Gods eer op alle terreinen van ons leven? Of, zijn we nog zoveel met onszelf bezig? Zelfverloochening is geen vrucht van onze akker. Het is een vrucht van de Heilige Geest.

Als Christus Zich dan zo mag overgeven en mag toevertrouwen aan Zijn Vader, dan wordt ook Zijn zielsangst gesust. Dan komt er berusting: 'Vader, wat U doet is goed! Vader, Uw Naam is door de zonde ontheerlijkt, ontheiligd en ontluis-terd. Die Naam zal door het kruis weer schitteren tot Uw eer!' De Vadernaam zal worden verheerlijkt in het bitter lijden van de Zoon.

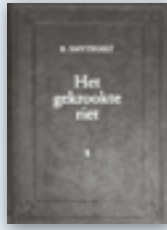
'Maar hierom ben Ik in deze ure gekomen. Vader, verheerlijk Uw Naam.' Daar gaat het bij Christus om! Om de verheerlijking van de Naam van Zijn Vader.

Nu is de Borg ontroerd, maar Hij blijft niet ontroerd. Op Golgotha zal het klinken: 'Het is volbracht!' Na het lijden komt de verheerlijking, na het kruis komt voor Hem de kroon. In de paasmaaltijd vertroost en bemoedigt Hij reeds Zijn bezorgde discipelen. Dan mag er uit Zijn gezegende Middelaarsmond klinken: 'Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij'.

Kent u daar iets van? Van de onuitsprekelijke liefde van de Vader Die Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft om zondaren te verlossen? Hebt u weleens een blik geslagen in dat liefdevolle Vaderhart? Hebt u ervaren dat er genade is voor de grootste der zondaren?

Kind des Heeren, voelt u zich soms aangeklaagd door deze woorden dat de Borg ontroerd was? Bent u niet eens ontroerd om Zijn ontroering? Bid of u in deze lijdensweken daar zicht op mag krijgen, 'dat ik zelf door mijn schuld, Zijn kroon had gevlochten, Zijn beker gevuld'.

Vlucht dan tot Hem, met al uw gevoel-loosheid en koudheid en zie op naar Zijn gelaat, dat nu ontroerd is door Zijn liefde voor u.

Het gekrookte riet [11]

'Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen.'

Mattheüs 12:20a

TWEEDE PREDIKATIE

5. Een geleerde tong is een tong die een gemoed dat wegdruipt weet op te helpen. Voor iemand wiens ziel wegdruipt van treurigheid is een geleerde tong een medicijn voor het gebeente, ze is medicijn en olie (Spr. 12:18). Het zijn zulke tongen die naar het hart des mensen spreken kunnen, die als de mensen zelf niet kunnen uitdrukken wat in hun hart is, het dan weten te doen. Het zijn zulken die iemand weten te ondersteunen, die naar iemands hart kunnen spreken. Ze spreken zoals iemand het graag heeft.

Hooglied 5:13b: 'Zijn lippen zijn als leliën, druppende van vloeiende mirre'. Psalm 45:3: '... genade is uitgestort in Uw lippen'. 'Zo'n tong der geleerden heeft de Heere Mij gegeven', zegt de Zoon van God als Middelaar, 'opdat Ik zou weten die wél te gebruiken, in alle gevallen waar gij Mij ziet of hoort'.

Deze vijf stukken vindt gij in de predicatiën van Christus, als ge Hem vindt onder de schare en onder Zijn vijanden. In deze 21 verzen zien we ze alle vijf. Christus spreekt hier tegen Zijn vijanden over de sabbat. In de eerste negen verzen spreekt Hij zaken. Hij toont aan Wie de sabbat had ingesteld, en dat Hij ook macht had om ze weer te veranderen. Daarop toont Hij hun, die zulke 'sabbatarissen' waren, dat ze niet hadden opgelet dat de priesters op de sabbat niet hadden nagelaten het priesterwerk te doen.

Van het negende tot het dertiende vers had Hij een tijdige en gepaste tong. Er kwam een man zitten met een verdorde hand. 'Steek ze uit', zei de Heere, en Hij genas ze, zo tijdig en gepast. Hij zei: 'Zo iemand een schaap had dat op de sabbat in een gracht viel, gij zou het eruit helpen. Een mens is meer dan een schaap. Gij zou wel een schaap uit de gracht helpen, en zou Ik deze man niet helpen?'

Daar toonde Hij aan dat Hij een tong had die met de moede ziel handelen zou. Daarom wilden ze Hem doden, maar Hij ontweek het. Hij doet vele tekenen en wonderen. De schare liep als verdwaasd achter Hem. Hij deed vele krachten aan de ziel, maar ook uitwendig. Daar waar Hij het alleen uitwendig deed, zei Hij: 'Spreek er niet veel van.' Hij zou niet schreeuwen, noch Zijn stem verheffen.

Ja, Hij kreeg een geleerde tong, die ook een moedgevende tong was. Er ligt in de profetie van Jesaja ook dat Hij het gekrookte riet niet verbreken zal. Hij zou er iets anders aan doen dan verbreken. De gekrookte rietjes, dat waren de eerstbeginnenden in het Koninkrijk van Christus, de vromen in die tijd en in alle tijden, de eerstbeginnenden, die hun voeten net naar de hemel gezet hadden, de kleinen en de zwakken.

(wordt vervolgd)

Uit:
'Het gekrookte riet',
B. Smijtegelt
(uitg. Romijn &
Van der Hoff, 1968).

Zijn zwijgen geprofeteerd

Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open; als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open.

Jesaja 53:7

ds. W. Harinck,
Utrecht

Wat kan stilte veelzeggend zijn. Het leed kan zo groot zijn dat alleen stilzwijgen overblijft.

Het zwijgen van Jezus

1. **Geprofeteerd: Jesaja 53:7**
2. Voor de Hoge Raad: Mattheüs 26:63
3. Voor Herodes: Lukas 23:9
4. Voor Pilatus: Markus 15:5

Ik moet denken aan een bezoek aan Yad Vashem te Jeruzalem, het officiële monument van Israël voor het herdenken van de Joodse slachtoffers van de Holocaust. Het is één van de meest indrukwekkende gedenkplaatsen ter wereld. Zes miljoen Joden, niet gestorven maar vermoord. Zoveel levens van mensen, van kinderen... bij de confrontatie met zo groot lijden kun je alleen maar zwijgen. Stilzwijgen in lijden is ook een kernboodschap uit het indrukwekkende hoofdstuk Jesaja 53.

'Als dezelve geëist werd, toen werd Hij verdrukt, doch Hij deed Zijn mond niet open'. Hij werd mishandeld, maar Hij liet Zich verdrukken. Bij alle nare dingen die mensen Hem aandoen is Hij stil. Het stilzwijgen is hier zo groot dat de profeet het twee keer zegt. 'Als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open.'

Stille lijdzaamheid

Deze stille lijdzaamheid wordt vergeleken met een lam dat naar de slachtbank wordt

geleid en met een schaap dat door de scheerders onder handen wordt genomen. Deze dieren beseffen niet wat er aan de hand is. Maar Hij beseft het wel! En toch doet Hij Zijn mond niet open. Van Wie zegt de profeet deze dingen? Wie is Hij Die als een lam ter slachting wordt geleid? Die als een schaap dat stom is voor de scheerders Zijn mond niet opendoet? En waarom wordt dit lijden van Hem geëist? Ja, dat vroeg iemand uit Ethiopië zich ook af. Hij was naar Jeruzalem gereisd om de God van Israël, van Wie hij in zijn land gehoord had, te aanbidden. In Jeruzalem had hij de boekrol van Jesaja gekocht. Een kostbaar bezit. Nu zit hij op zijn wagen en reist hij terug naar huis. Onderweg zit hij hardop te lezen. Hij leest dezelfde woorden als wij uit Jesaja 53. Maar hij verstaat niet, begrijpt niet, wat hij leest. Wie is toch dat stilzwijgende Lam? Waarom wordt Hij ter slachting geleid? Wie is deze Onschuldige Die zo wordt onderdrukt?

Dan zorgt de Heere voor een uitlegger. Filippus wordt op de weg van de Moorman gebracht en 'beginnende van diezelfde Schrift, verkondigde hem Jezus'. Zo leert

Handelingen 8 hoe Jesaja 53 verklaard moet worden. Jezus is de grote inhoud. Hij is de zwijgende Knecht van de Vader. Gods eniggeboren Zoon is de Man van smarten geworden. 'Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld' (vers 5). '... doch de Heere heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen' (vers 6). En 'als dezelve geëist werd...' (vers 7), wordt Hij verdrukt, verbrijzeld, gestriemd, en doet Zijn mond niet open!

Voor voldoening zorgen

Jesaja verkondigt dat de Heere al de ongerechtigheid op Hem deed aanlopen. De straf van de ongerechtigheid en de schuld van de ongerechtigheid van een verloren zondaarsvolk, kwam op Hem aanlopen. Het stormde op Jezus af. Het concentreerde zich op Hem. Hij moest voor voldoening zorgen. God ziet de zonde niet door de vingers. Daarom wordt Hij verdrukt. Jezus moet als het grote Paaslam de prijs betalen. Geen ander offer komt in aanmerking. Alleen Zijn bloed past bij de eisen van Gods heiligheid.

Is het u weleens opgevallen dat hoe dichtter Jezus bij het kruis komt, hoe minder Hij spreekt?

Zijn zwijgen is meer dan zonder tegenspreken lijden. Het is ook gewillig aanvaarden van het lijden. Zou Kajafas nu echt niet aan de woorden van Jesaja hebben gedacht, toen Jezus zwijgend voor hem stond? Hij had recht om tegen te spreken, maar Hij deed het niet.

Zwijgend laat Hij Zich alles ontnemen. Zonder verweer. Zoals een lam naar de slachtbank wordt geleid, geeft Jezus Zichzelf over aan de kruisweg naar Golgotha. Zoals een schaap de wol laat afscheren, geeft Jezus alles weg. Hij is gehoorzaam geweest aan de weg en de wil van Zijn Vader tot in de dood van het kruis. Hij zwijgt onder de eisen van Gods recht. In liefde sluit Jezus Zijn lippen.

Zo wijst het Woord hem aan! Waarom? Opdat wij voor God niet langer onze zonden zouden verzwijgen. Wanneer Gods Geest ons aan onszelf ontdekt, krijgen we ons leven terug. Dan leren we onszelf beschuldigen en veroordelen voor God. Voor zulke mensen is er dierbaarheid in de zwijgende Jezus. Groot is de genade van de zwijgende Jezus. Hier zweeg Hij, maar aan 's Vaders rechterhand bidt Hij. Hier sloot Hij Zijn mond om de lippen van een geredde zondaar te openen voor Zijn lof. Dan reist de Moorman verder zijn weg, ja, met blijdschap.

(wordt vervolgd)

Er is een droeve discussie gaande over de historiciteit van Gods scheppingswerk.

Gedachten over... schepping en herscheping

‘Want in zes dagen heeft de HEERE de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is’. Zo lezen we in het vierde gebod. Dat betekent dat God op de eerste dag van de scheppingsweek op Zijn machtwoord hemel en aarde tevoorschijn riep.

ds. G. Hoogerland,
Kruiningen

Tussen het niets en het zijn van hemel en aarde ligt geen tijd. De hemel en de aarde waren er in één ondeelbaar ogenblik. Dat is geen waarheid die het verstand begrijpt. Daarom staat er in Hebréeën 11:3: ‘Door het geloof verstaan wij dat de wereld door het Woord Gods is toebereid, also dat de dingen die men ziet, niet geworden zijn uit dingen die gezien worden’.

Er is in onze tijd ook in kerken van gereformeerde belijdenis een droeve discussie over de historiciteit van Gods scheppingswerk. Men wil de evolutietheorie en het scheppingsverhaal dat God ons openbaarde (Genesis 1 en 2), met elkaar in overeenstemming brengen. De mens met zijn nietige verstand wil ten diepste niet buigen voor Gods waarheid en wil daarmee wijzer zijn dan God. Het wonder van de schepping wordt gereduceerd tot een ontwikkeling, waarin God

hooguit nog sturend is bezig geweest.

Schepping en herschepping

Gods Woord legt verband tussen schepping en herschepping. Paulus schrijft van de schepping van de nieuwe mens naar Gods beeld in Efeze 2:10: ‘Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken’. In Efeze 4:24 schrijft hij: ‘En de nieuwe mens aandoen, die naar God geschapen is, in ware rechtvaardigheid en heiligheid’ (zie ook Kolossenzen 3:10). Jezus Zelf zegt daarvan in Johannes 5:25: ‘Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven’.

Terecht hebben onze vaders beleden in de Dordtse Leerregels: ‘En dit is die wedergeboorte, die vernieuwing, nieuwe schepping, opwekking van de doden en levendmaking, waarvan in de Schrift zo

heerlijk gesproken wordt, dewelke God zonder ons in ons werkt. (...) dewelke, naar het getuigenis der Schrift (die van den Auteur van deze werking is ingegeven), in haar kracht niet minder noch geringer is dan de schepping of de opwekking uit de doden’.

Wordt het niet duidelijker, dat in onze tijd velen van dat Godswonder in de wedergeboorte niet meer weten willen, of het doodzwijgen? Hebben de verschuivende opvattingen over de schepping en de verschuivende opvattingen over de herschepping misschien met elkaar te maken? Komen ze niet uit dezelfde bron? De bron van ons hoogmoedige bestaan, dat ons redeneren wil plaatsen boven Gods eenzijdige en vrijmachtige werk? Dan maken we ons ‘een god naar ons menselijk beeld’. Gods kinderen leren het: ‘Ik geloof in God, de Almachtige, de Soevereine...’ Als er iets uit hen had moeten komen, was het voor hen eeuwig kwijt geweest. Zij vroegen niet naar God, maar de Heere vroeg naar hen. Hij was de Eerste in hun leven. Dat zal voor hen tot eeuwige verwondering zijn. Toch zal niet elk van Gods kinderen even duidelijk het ogenblik van zijn wedergeboorte kunnen aanwijzen. Dat kan een worsteling geven.

Benauwdheid en strijd

Een godvrezende vrouw in Friesland tobde over de vraag waar het ogenblik van haar wedergeboorte lag. Van de kansel hoorde ze: Je moet weten, waar en wanneer de Heere je heeft opgezocht. Ze kwam er mee in de benauwdheid. De strijd was groot. Had ze zich bedrogen? De Heere kwam haar in de nacht liefelijk onderwijzen. Uit Ezechiël 16:4-6. ‘En aangaande uw geboorten: ten dage als gij geboren waart, werd uw navel niet afgesneden; en gij waart niet met water gewassen toen Ik u aanschouwde; (...) maar gij zijt geworpen geweest op het vlakke des velds, om de walgelijkheid van uw ziel, ten dage toen gij geboren waart. Als Ik bij u voorbijging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot u in uw bloed: Leef’.

Door dit woord werd ze uit haar banden verlost. Ze werd ingeleid in de walgelijkheid van haar natuurstaat. Ze mocht zien dat het wonder van haar geestelijke geboorte reeds had plaatsgevonden bij haar natuurlijke geboorte. De strik was gebroken en ze mocht de Heere otmoe-dig de eer geven voor het eenzijdige werk aan haar bewezen, toen ze daar zelf nog onbewust van was. God was de Eerste geweest in haar leven.

Steeds meer
komt in allerlei
verbanden seksueel
grensoverschrijdend
gedrag openbaar.

Onze reinheid bewaren

Het lijkt wel het topje van de ijsberg. Steeds meer
komt het openbaar: grensoverschrijdend gedrag.
Het komt voor binnen de wereld van de media,
de sport, de politiek én de kerk.

v. A.

Laten we niet gering achten wat grensoverschrijdend gedrag voor slachtoffers betekent. Maar ook voor de omgeving van de daders, en voor de daders zelf, bij de puinhoop van hun leven: 'Ik schaam me kapot'. We beseffen goed dat we binnen de kerk niet voor niets sinds januari 2021 een 'landelijk meldpunt seksueel misbruik reformatorische kerken' (tel. 06-10815664) hebben. Dat blijkt helaas noodzakelijk! We kijken dus niet meewarig in farizees schijnheiligheid rond. Want voor iedereen liggen hier duidelijke lessen, voor jongeren en ouderen, ouders en onderwijsgeevenden, ambts- en gezagsdragers. Om wakend en biddend toe te zien op onze woorden en ons voorbeeld. Want daaruit blijkt ons hart! We hebben zo nodig 'de voorzichtigheid van de slangen en de oprechtheid van de duiven', zoals de Zaligmaker ons voorhoudt.

We leven in een tijd dat een geëmancipeerd modern mens 'zich niet laat gezegen door de oude ballast van de kerk van

vroeger. Deze betuttelende preutsheid hebben we achter ons gelaten. Als mondig mens heb ik mijn gevoelens en verlangens en die zijn voor mij de norm. En Nederland wil gidsland zijn in deze ontwikkelingen'. De kerk zingt echter in Psalm 148 vers 2: 'Die u een perk, niet t' overtreên, gesteld heeft door alle eeuwen heen'. In de kerk horen we elke rustdag wat Gods wil en wet is, ons ten goede. Daarbij hoort ook: 'Gij zult niet echtbreken'. Door de eeuwen heen heeft de kerk het onderwijs over dit gebod laten horen, om 'kuis en ingetogen te leven, hetzij in de heilige huwelijke staat of daarbuiten'. Met de dreigende zijde, 'dat alle onkuisheid van God vervloekt is (HC Zondag 41)'. De Schrift wekt dringend op tot zuiverheid en waarschuwt ons zo eerlijk voor overtreding: 'Hoe zou ik over zulks u vergeven? Uw kinderen verlaten Mij, en zweren bij hen die geen God zijn; als ik hen verzadigd heb, zo bedrijven zij overspel en verzamelen bij hopen in het hoerenhuis. Als welgevoederde hengsten zijn zij vroeg op; zij hunkeren een iegelijk naar zijns naasten huisvrouw' (Jer. 5: 7 en 8).

Uit: prof. dr. A. Baars,
"Gewogen woorden, de Grote
Catechismus van Westminster"
(blz. 158), Apeldoorn, 2014.

Vraag 138: Welke plichten worden geëist in het zevende gebod?
Antwoord: De plichten die in het zevende gebod worden geëist zijn dat wij in ons lichaam, geest, verlangens¹, woorden² en gedrag³ onze eigen reinheid en die van anderen bewaren.⁴ Dit houdt in dat we over onze ogen en al onze zintuigen waken⁵, matig zijn⁶, eerbaar gezelschap zoeken⁷ en ons fatsoenlijk en eerbaar kleden.⁸ Degenen die de gave van onthouding niet hebben, wijst dit gebod de weg van het aangaan van een huwelijk⁹, met liefde¹⁰ en gemeenschap¹¹ tussen beide echtgenoten. Daarnaast wijst dit gebod ons op onze plicht om ijverig te zijn in de staat waartoe we geroepen zijn¹², alle aanleiding tot onreinheid te vermijden en de verleiding daartoe te weerstaan.¹³

1. 1 Thess. 4:4;	7. Spr. 2:16-20.
Job. 31:1; 1 Kor. 7:34.	8. 1 Tim. 2:9.
2. Kol. 4:6.	9. 1 Kor. 7:2,9.
3. 1 Petr. 3:2.	10. Spr. 5:19-20.
4. 1 Kor. 7:2,35-36.	11. 1 Petr. 3:7.
5. Job 31:1.	12. Spr. 31:11,27-28.
6. Hand. 24:24-25.	13. Spr. 5:8;
	Gen. 39:8-10.

Lees het nog eens goed! Kom, mijn vrienden, beste mannen en jongens, zeg nu zelf, dit beeld van de profeet kan toch niet de bedoeling zijn van onze Schepper, niet de bedoeling van de gave van ons man-zijn? Het beeld uit Jeremia 5 heeft iets dierlijks, of het nu achter het beeldscherm gebeurt, of op straat, als we het andere geslacht naroeppen en schaamteloze opmerkingen maken. Met de mentaliteit van: dit durven wij wel!

De grens gepasseerd

Maar ja, nu opeens al dit nieuws over grensoverschrijdend gedrag. Dat willen we toch ook weer niet. Hier passeren we een grens. De dringende vraag is: 'welke grens passeren we? En wánnere gaan we over die grens? Gaat het om de subjectieve grens van: 'Ik vind dat dit moet kunnen, of ik vind dat het niet moet kunnen? Gaat het om de grens van de liberale tijdgeest? Het Goddelijke gebod van de reinheid vormt ons geweten tijdloos. 'Het zevende gebod eist dat we in ons hart, in ons spreken en gedrag, onze eigen reinheid en die

van onze naaste bewaren', zo vat de kleine Catechismus van Westminster dit gebod al eeuwenlang kernachtig samen (vraag 71). De Westminster trok die grens in 1648. Hij werd al veel eerder getrokken, rond 1500 vóór Christus, bij de Sinaï. Hij werd al getrokken in het paradijs. Daar zijn de grenzen duidelijk aangegeven, daar zijn woorden gesproken die ons van jongs af aan inscherpen en voorleven. Het wezenlijke verschil tussen Genesis 2: 25 en Genesis 3: 7. Schaamtegevoel heeft alles met onze verbroken verhouding met onze Schepper te maken. Deze dingen moeten we elkaar voorhouden en voorleven. Dat is niet achterlijk, maar heilzaam en zegenrijk! Als het op dit punt ooit noodzakelijk is dat de kerk spreekt, dan is het nú. Wanneer de kerk die grens niet in haar onderwijs trekt, verdrinken we in de morele chaos.

Gods wil en wet

In de zestiende eeuw was er politiek en sociaal een chaos in ons land. Iedereen deed wat goed was in eigen ogen. Er was niet eens een fatsoenlijke burgerlijke stand. Die tijd hoeven we echt niet te idealiseren. Maar toen heeft de kerk van de Reformatie het wel als haar taak gezien om het (kerk)volk te onderwijzen over wat Gods wil en wet is. De kerk heeft voor elk huwelijk dat binnen de kerk bevestigd werd, een document opgesteld, het huwelijksformulier. In deze beknopte, Bijbelse huwelijksethiek staat wat elke (on)gehuwde moet weten over wat Gods Woord zegt over de verhouding man/vrouw.

Welke plaats heeft deze huwelijksethiek nu in ons kerkelijk onderwijs, in de gewetensvorming en onze opvoeding? Wee, als de kerk haar onderwijzende plicht hier verzaakt! Dan is ze medeplichtig aan de huidige verworping. Van de overheid en van de samenleving hebben we geen steun (meer) te verwachten. Maar onze hulp is in de Naam des Heeren, Die door middel van Zijn heilzame geboden ons 'een perk gesteld heeft door de eeuwen heen'. Dat is de weg terug, de weg van de bekering, voor hart en huis. Laten we daar beginnen! Dat is heilzaam voor land en volk, samenleving en kerk.

We kunnen in deze tijd niet genoeg samen zingen: 'Waar liefde woont, gebiedt de Heere de zegen: daar woont Hij Zelf, daar wordt Zijn heil verkregen...! Deze gezinspraktijk heeft onze jonge generatie dringend nodig, om in woord en voorbeeld Gods wijze bedoelingen te zien en te ervaren. Van jongs af aan.

Droevig en beangst

'... begon Hij droevig en zeer beangst te worden'.

Mattheüs 26:37

Droevig en beangst, van die beide leert toch Zijn volk iets verstaan. Zeker, in die ervaring is niets borgtochtelijks; het is geen betaalmiddel voor onze schuld, maar ervaring van onze misdaad in het licht van de oorzaak en van het gevolg. Misschien bent u ook weleens beangst geworden over uw zonden, over het oordeel en het verderf. O, mijn lezer, u zult eenmaal zeker beangst worden. Het mag dan niet voor eeuwig te laat zijn. Vaak is er angst voor God zonder liefde tot God, en daarom ook zonder droefheid.

Jezus werd droevig en zeer beangst. Zijn ziel werd enerzijds tot water voor God bij het zien van de beker die Hij zou moeten drinken, verlaten van God. Maar de angst dreigde Hem te doen sterven. Zo is het ook bij de waarlijk ontdekte zondaar die voor God moet verschijnen. Die met klaarheid zijn daden en hun gevolgen met de wortel van zijn wezen ziet. O, wie daar iets van weet, kan alleen vermoeden wat die dierbare Zaligmaker heeft doorleden en doorstreden. Het moet er maar eerst op aankomen dat wij te doen krijgen met de levende God, bij Wie een Sinaï is in heiligheid, omringd van bliksemstralen. Dan raakt het uit met al onze mooie godsdienst, met al onze lieve ervaringen van Zijn goedheid.

Toch is dit de weg om te ervaren wat genade is, waartoe Jezus algenoegzaam is voor God, als Borg en Middelaar. Dit 'geheel bedroefd zijn' wijst ons niet slechts de maat, maar ook de natuur van Zijn droefheid aan. De Rechter liet Hem Sions vloekvonnis lezen.

God de Heilige Geest bearbeit de zondaar om hem pasklaar te maken voor de Borg. Met God verzoend door de dood van Zijn Zoon.

'Zo spreek ik dus vrijmoedig van Zijn droefheid, omdat ik een prediker ben van Zijn kruis', aldus Ambrosius.

ds. I. Kievit (1887-1954)

De beïnvloeding die vanuit ouders en familie komt, is slechts een fractie van wat die ooit geweest is.

prof. P. Verhaeghe

Ouders op afstand

Ouders zijn de eerste opvoeders. Een kind kan niet zonder ouders. Het eerste wat een baby hoort, voelt, ruikt en ziet, zijn de ouders. Alles wat ze in de eerste levensfase leren, leren ze van ouders. Dat is hun 'normale' leven. Van het belang van ouders is iedereen overtuigd.

W. Fieret,
Leerdam

Als we kijken naar het hele proces van opvoeding en vorming, wordt de laatste tijd een nieuw verschijnsel zichtbaar. Over het algemeen hebben ouders en andere familieleden veel minder invloed op de vorming van kinderen en jongeren dan vroeger. Dat is de stelling van professor Paul Verhaeghe. Deze hoogleraar zegt dus in feite dat ouders en familie vergeleken met vroeger op afstand staan. Is dat inderdaad zo en wat betekent dat dan? Als het kind ouder wordt, gaat het naar school. Zijn of haar wereld wordt groter. Ouders delen de opvoedingstaak met anderen. Dat is iets van alle tijden. Er gaat ook een vormende invloed uit van ooms, tantes, broers, zussen, opa's en oma's. De kerk is eveneens een belangrijke mede-opvoeder. De invloed van de zondagse kerkgang, de zondagsschool, catechisatie, jeugdwerk moet niet onderschat worden. Ouders, familie en kerk spelen een belangrijke rol in het jarenlang durende proces van opvoeding en vorming.

Veel beïnvloeders

Wat is dan het nieuwe waar professor Verhaeghe en veel anderen op doelen?

Dat heeft onder meer te maken met onze open wereld en moderne communicatiemiddelen. Kinderen en jongeren krijgen veel meer te horen en te zien dan vroeger. Door tal van ontwikkelingen is de wereld van de ouders niet meer dezelfde als die van de kinderen. Dat was eerder groten-deels wel het geval. De oudere generatie kende de wereld van de opgroeiende jongeren. Tussen die beide 'werelden' zat niet veel verschil. Dat is verleden tijd. Iemand die bijvoorbeeld in 1975 geboren is, is in een andere wereld opgegroeid dan een jongere die in 2005 het levenslicht zag. De samenleving is diepgaand veranderd. Tijdens het lectoraatsonderzoek aan het Hoornbeek College kwam nogal eens de vraag aan de orde wat leeftijdsgenoten voor jongeren betekenen. 'Heel veel, want die begrijpen me beter dan mijn ouders.'

Die reactie geeft de kern weer van het punt dat ouders en familie minder invloed hebben dan vroeger. Veel vragen die jongeren van nu hebben, hadden hun ouders niet. Dat is een van de redenen waarom jongeren elkaar zo nodig hebben. Ze willen hun opvattingen spiegelen aan hun klasgenoten, vrienden en vriendinnen. In feite

stellen ze de vraag aan elkaar: 'Is wat ik doe raar? Ik denk dit, wat vind jij daarvan?' Die vragen komen zomaar, tussendoor. Onlangs hoorde ik van een 16-jarig meisje dat haar vriendin in de pauze had verteld dat ze op meisjes valt. Ja, daar hebben ze het dan even over en vervolgen hun rondje over het schoolplein.

Informatiebron

Een andere belangrijke informatie is internet. Daar kun je alle vragen kwijt. Het is geen uitzondering dat ook bij geloofsvragen Google wordt geraadpleegd. Ouders, de dominee, de catecheet en de leerkracht hebben er ook in dat opzicht concurrenten bij gekregen. Een 26-jarige mailde: 'Ik ervaar een groot verschil in generaties van de traditionele religie. De jongeren waarbij ik zelf ook behoor weten veel dingen omdat letterlijk elke geloofsvraag gesteld kan worden aan Google. Je krijgt dan artikelen te zien of blogs met antwoorden. Je vormt vervolgens je eigen mening en gaat met die mening in gesprek met anderen of met die mening naar de kerk'. Individualisering speelt in deze ontwikkelingen eveneens een rol: 'Het is mooi en waardevol wat mijn ouders, ambtsdragers en docenten zeggen, ik neem dat mee, maar uiteindelijk ben ik zelf wel verantwoordelijk voor mijn keuzes!'

Spanning

Terug naar het citaat van Verhaeghe. Je zou kunnen tegenwerpen dat jongeren zich altijd van hun opvoeders losgemaakt hebben. Dat hoort gewoon bij het volwassen worden. Je moet als jongere je eigen draai vinden. Het nieuwe is wel dat door de maatschappelijke ontwikkelingen de vermindering van invloed van de traditionele opvoeders structureel is geworden. Opvoeders moeten zich realiseren dat dit 'gewoon' een kenmerk geworden is van het proces van de identiteitsvorming van jongeren.

Dit roept spanning op met de opvoedingstaak, zoals Mozes die gaf aan het volk Israël. Het woord 'inscherpen' door de ouders uit Deuteronomium 6 is typerend. Hoe moet je die opdracht zien in het licht van bovenstaande ontwikkelingen? Drie onderdelen van opvoeding worden steeds belangrijker: het gebed, het gesprek en het voorleven.

Dit is het eerste deel in een serie van zes artikelen over opvoeding en de veranderde wereld van ouders en jongeren. Volgende week deel 2.

In deze artikelenreeks over 'het uiterste van de mens' volgen we les 56 (deel 3) uit het nieuwe vragenboekje van Hellenbroek.

- Artikel 1 Zal de mens altijd leven?
- Artikel 2 Sterft dan heel de mens?
- Artikel 3 De ziel en de dood
- Artikel 4 Het lichaam en de dood**
- Artikel 5 De vereniging van lichaam en ziel

Het lichaam en de dood

ds. J. de Kok,
Westkapelle

De Heere heeft ons allen een lichaam gegeven.
Een leven lang verzorgen we ons lichaam.

Voor veel mensen is het lichaam heel belangrijk. Heb je een buik als Eglon (Richt. 3:17), je wordt versleten als vies en lui. Heb je ogen als Lea (Gen. 29:17), ze laten je links liggen. Heb je de voeten van Mefiboseth (2 Sam. 9:13), de maatschappij hoeft je niet. De reclame langs de kant van de weg speelt in op de behoeften (en vooral lusten) van de mensen. Ogen worden geverfd, rimpels dichtgesmeerd, nagels beschilderd, lichaamsdelen getatoeëerd, enzovoorts. En om de perfecte vorm te krijgen, sport je veel. Je moet er toch vooral goed uitzien... Maar wie bepaalt wanneer je er 'goed uitziet'?

God schiep het lichaam. Hoe? Hij formeerde het uit het stof der aarde. De hemelse Pottenbakker boetseerde Adams lichaam. Volmaakt. Wat is er in dat opzicht veel veranderd na de val! Het werd al vrij snel zichtbaar. Abel werd doodgeslagen, Kaïn kreeg van de Heere een 'teken' aan het lichaam. En waarom zouden Seth en zijn vrouw hun kind Enos genoemd hebben? Enos betekent: broze mens. Dat een mens niet broos wil zijn, blijkt vooral in onze tijd. Alle vormen van

broosheid moeten verdwijnen. De wereld bepaalt wat mooi of wat lelijk is. In de ene eeuw was een blanke huid in de mode, in de andere eeuw was een egaal bruin velletje 'je van het'. Sinds het begin van de 20e eeuw wordt in Hollywood bepaald wat mooi of lelijk is. De cosmetische industrie draait miljarden aan omzet. Gezichts- en lichaamscorrecties worden uitgevoerd. Je kunt het krijgen zoals je wilt. Wat een dwaasheid om in deze gedachtegang mee te gaan! Wat een dwaasheid om niet vergenoegd te zijn met hoe de Heere ons geschapen heeft.

Rentmeester zijn

We moeten ook oppassen niet naar de andere kant door te slaan. Wij hebben de opdracht tot rentmeesterschap, ook wat ons lichaam betreft. Maar, eenmaal komt de dood en zal het lichaam wederkeren tot stof. De mens verliest zijn lichaam, om der zonde wil. De eerderegenoemde Rippertus Sixtus schrijft daarover het volgende: 'Het verlies van het lichaam bij de dood is geen gering verlies, maar smartelijke moeite, weedom en droefheid, dat namelijk dat aangename, welgeschapen lichaam, waarin onze ziel zo lieflijk woonde en waarin

wij zoveel grootse dingen verrichten, en voorspoed en tegenspoed ondervonden hebben..., dat nu dat eigen lichaam van ons zo jammerlijk en ellendig gebroken en tot stof en stank vernietigd wordt! En dit is geenszins één van de minst belangrijke redenen waarom zoveel mensen zich voor de dood ontzetten, verbaasd staan, en met veel schrik en beven ervoor gruwen.'

Ja, ook de lichamen van Gods kinderen zullen na hun dood vergaan. Maar hoe is dat nu mogelijk? Paulus schrijft aan Korinthe: 'Want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn' (1 Kor. 6:20). Hoe kan het dat God, Die Zijn Zoon verbrijzelde om zo Zijn Kerk vrij te kopen, die duur gekochte lichamen laat wederkeren tot stof? Ook daar schrijft de apostel over aan de gemeente van Korinthe: 'Het lichaam wordt gezaaid in verderfelikheden, het wordt opgewekt in onverderfelikheden' (1 Kor. 15:42). Dat brengt ons bij het volgende onderwerp. Alle lichamen van alle mensen zullen verderfelikheden moeten aandoen en zullen opgewekt worden in onverderfelikheden. Dat gebeurt als Christus terugkomt op de wolken. De mensen die dan nog in leven zijn, zullen in een punt des tijds van verderfelikheden onverderfelikheden worden (1 Kor. 15:50-52).

De jongste dag

Het moment dat Christus wederkomt, zal een groots moment zijn. De graven zullen opengaan en de zee zal haar doden teruggeven. Maar let op: niet alle graven zullen tegelijk opengaan! Heel duidelijk lezen we in de Schrift dat allereerst de graven van de uitverkorenen opengaan. Hun zielen zullen uit de hemel terugkeren en weer plaatsnemen in het lichaam. Dit is een wonder in ons ogen, wij zien het, maar doorgronden 't niet! God zal ervoor zorgen dat wij op de jongste dag allemaal een lichaam krijgen dat een eeuwigheid mee kan gaan. Waarom? Daar hoop ik in een ander artikel op terug te komen.

(slot volgt)

Het verlies van het lichaam bij de dood is geen gering verlies

De ware evangelische verootmoediging

Waarom zegt dan Mijn volk:

Wij zijn heren, wij zullen niet meer tot U komen?

Jeremia 2:31b

Bekend is het spreekwoord waarvan de Heiland Zich bediende, toen Hij Zijn gedrag tegenover tollenaars en zondaren rechtvaardigde in Mattheüs 9:12: ‘Die gezond zijn, hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn’.

Met de ‘gezonden’ en de ‘zieken’ zijn hier de mensen bedoeld die werkelijk gezond óf ziek zijn. Het is dus beslist niet zo dat hier alleen mensen bedoeld zijn die zich maar inbeelden dat ze gezond zijn. Ook worden hier niet alleen mensen bedoeld die voelen dat zij ziek zijn. Ik weet wel dat het door sommigen in deze laatste zin zo wordt opgevat, maar dan is het spreekwoord in het gewone leven helemaal niet wáár meer. Ik beroep me op uw eigen inzicht. Stel er is een ernstig ziek mens, maar door de verdoving die de ziekte uitwerkt óf door ijlen weet hij helemaal niet hoe ziek hij is. Heeft zo iemand de dokter niet nodig? Ja zeker! U zult het met mij eens zijn dat zo’n ongelukkige stakker nog véél

meer dan anderen een kundig en ervaren arts nodig heeft. Dergelijke zieke mensen, die hun ziekte door de genoemde oorzaken niet voelen, zijn er wel het allergrootst aan toe. Zij hebben dringend hulp nodig.

Ook geestelijk gezien is het niet waar dat alleen mensen die hun zonden zien, kennen, gevoelen en betreuren, een Zaligmaker nodig hebben, maar alle anderen niet. Het is niet waar dat alleen zij en geen anderen geroepen worden. Een zondaar die geen indrukken en geen gevoel heeft van zijn zondige staat, heeft even hard een Zaligmaker nodig als hij die het meest vernederd en verootmoedigd is. Ja, omdat de staat van de eerste nog veel gevaarlijker en ernstiger is, heeft hij wel het hardst de

hulp van een Zaligmaker nodig! En daarom wordt hij door de uitwendige roeping, die immers onbegrensd is, uitgenodigd om zich door Christus te laten zaligen. De Heiland heeft dus gezegd dat de gezonden de medicijnmeester niet nodig hebben, maar de zieken. Dat wordt door ieder toegestemd. Uit deze woorden van de Heiland kunnen we echter wel opmaken dat de mensen die hun ziekte niet gevoelen, geen dokter zullen zoeken. Als een arts zich bij hen aandient, zullen ze de voorgeschreven middelen van de hand wijzen. Maar deze arts zal bijzonder welkom zijn bij mensen die voelen dat ze ziek zijn. Zij zullen de voorgeschreven middelen, hoe onaangenaam en bitter de smaak ook is, trouw gebruiken. Zo is het ook in het geestelijke leven. Als iemand zijn ellende niet ziet en die ook helemaal niet voelt, zal hij nooit tot Christus komen, en geen gebruik van Hem maken. Hij zal dit grote Geneesmiddel, dat hem in het Evangelie wordt aangeboden, niet aannemen en er geen nut van ondervinden. Maar hoe meer wij onze ellende kennen en zien en de last ervan voelen, hoe meer Christus ons dierbaar en welkom is. Als deze kennis, dit gezicht en dit gevoel er niet zijn, zullen we Christus in onze trots en werkelijkheid van de hand wijzen. Wij hebben al eerder vanuit Jesaja 45:22 gezien hoe ruim, onbegrensd en welmenend de nodiging van Christus is. Daarna hoorden wij vanuit Johannes 6:65 dat niemand zonder een genadig en krachtdadig werk dat het hart verandert, tot Christus komen kan. Het moet ons gegéven worden om te geloven.

Nu wil ik u laten zien hoe een zondaar werkelijk ontdekt en vernederd moet worden. Om daadwerkelijk tot Jezus te komen, moet hij van alles wat buiten Christus is, weggedreven worden. Onze trots, hoogmoed en zelfvertrouwen zijn van nature zo overheersend en zo sterk dat wij nooit naar Christus en het Evangelie zullen luisteren. Daarvoor is nodig dat wij door vernederende en verootmoedigende genade van dit alles verlost worden. Dit zien wij immers heel duidelijk in de taal van het hoogmoedige en op zichzelf vertrouwende Israël. We zien het in de genoemde woorden: ‘Waarom zegt dan Mijn volk: Wij zijn heren, wij zullen niet meer tot U komen?’ Dit is werkelijk heel hoogmoedig en uiterst dwars en koppig gesproken.

Uit: Theodorus Avinck, “Wendt u naar Mij toe; praktikale verhandelingen”, uitg. Den Hertog, Houten, 2020.

‘Mensen die voelen dat ze ziek zijn, zullen de voorgeschreven middelen, hoe onaangenaam en bitter de smaak ook is, trouw gebruiken.’

Poetin, echt gezag of brute macht?

P. Schalk,
Veenendaal

Als de dag van gisteren herinner ik me die les pedagogiek. Het ging over het verschil tussen gezag en macht. Aan de menselijke kant, uiteraard. Dus aan die kant waar het zo gemakkelijk fout gaat. Kijk maar naar Poetin.

Natuurlijk hoeft macht op zich niet verkeerd te zijn. Sterker nog, wij belijden ons geloof in God de Vader, de Almachtige, de Schepper van hemel en aarde. Zou er ook maar iets zijn aan te merken op de macht, de almacht van God? Verre van dat. Zijn macht is groot, Zijn trouw zal nooit vergaan. Dat komt omdat de deugd van Gods almacht is verbonden met Zijn andere deugden, allemaal zo goed als groot.

Gezag of macht

Hoe anders is dat echter bij macht onder mensen. En zeker, wij belijden ook dat er macht in de samenleving gegeven is door God. Denk aan de zwaarmacht van de overheid, oftewel de politie. Of de krijgsmacht van ons leger. Of denk aan de macht van de overheid om besluiten te nemen voor het volk. Zolang dat ingebed is in het leven van alledag, ingekaderd binnen wet- en

regelgeving, dan helpen deze machten binnen Gods algemene goedheid om chaos te voorkomen, onze samenleving in goede banen te leiden. En veiligheid te bieden aan de burgers van het land. Daar komt nog iets bij. Deze macht is er omdat God mensen met gezag bekleedt. Heb je gezag, dan heb je iets te zeggen. Dat wordt ook geaccepteerd, omdat het bij je functie hoort, maar ook omdat je het gezag verdient. Door bijvoorbeeld eerlijk en transparant op te treden krijg je steeds meer gezag. God bekleedt mensen met gezag, en de medemensen accepteren vervolgens dit gezag. Zo is gezag iets moois. Maar macht corrupteert. Zodra mensen macht ruiken, gaan ze naar meer verlangen, zo lijkt het wel. De machthebbers van deze wereld zijn vaak verslaafd aan de macht, die hun wordt toegekend, dan wel die ze zichzelf toe-eigenen. En dan gaat het fout! Dan kan het helemaal uit de hand lopen.

Dan worden er machtsspelletjes gespeeld. Dat zien we nu bij Poetin.

Gevaar van de macht

En ja, eerlijk gezegd konden we het zien aankomen. Keer op keer speelde hij het spel zo dat zijn termijnen werden verlengd, of dat hij net op een ander plekje in het Russische staatsbestel terecht kwam. Door enkele regelingen werd zijn macht dan weer vergroot. En een paar jaren later stapte hij weer terug in zijn eerdere functie, maar inmiddels had hij daar ook weer op ingespeeld. Zo werd zijn macht steeds vergroot. Op weg naar de sterke man, niet alleen door de grote sportman uit te hangen, die in een koud wak durfde te zwemmen, die op een paard achter het wild aanjoeg, en die de zwarte band van een of andere vechtsport bezat. Maar ook de sterke man, die de politiek naar zijn hand zette.

Opeens was het dan zo ver. Een 'oefening' aan de grens van Oekraïne - althans, dat was het verhaal dat de meeste soldaten hadden gehoord - liep uit op een daadwerkelijke inval. Na een oeverloos lang verhaal, waarin hij de geschiedenis van het gebied zijn eigen duiding gaf, was het duidelijk. Poetin ging verschillende delen van Oekraïne 'redden' uit de handen van de Oekraïense regering. Niets ontziend, niet voor rede vatbaar, uitsluitend gericht op meer en meer macht.

De Almachtige regeert

Wat een drama voor de Oekraïners! Velen slaan op de vlucht. De beelden zijn gruwelijk om aan te zien. Mannen, maar vooral vrouwen en kinderen, die zich op een holletje proberen te redden. Oude mensen die zich kreunend voortslepen, soms aangespoord door iemand die zich over hen ontfermt. Een ernstig gewonde man, met naast zich zijn dode vrouw en twee dode kinderen. Neergeschoten op de vlucht, met een rolkoffertje als stille getuige naast hen. En dan die vele burgers, naamlozen, gedood door het nietsontziende geweld. En soldaten, gevallen in de strijd.

Waar gaat dit naar toe? Een nieuwe koude oorlog tekent zich af. Rusland wordt paria. De NAVO neemt haar positie in, Europa verenigt zich tegenover Poetin. Zal hij luisteren? Zal hij zich beraden? Zal hij zich bezinnen? Of gaat zijn machtswellust zo ver, dat hij zich zal vergrijpen aan de verschrikkelijkste wapens?

Wij weten het niet. De Heere weet het. Hij bereikt door diepe crises heen Zijn doel. En Hij, de Almachtige, regeert. Dat is onze troost, ook als het zeer bang wordt. 'God de Heere regeert; heeft gij volken, eert, eert Zijn hoog bestel.'

Boekennieuws

"Volk van de Veluwe" (Kerk en gezelschap in Ermelo, Putten en Driedorp), L. Vogelaar; uitg. Gebr. Koster; 129 blz., € 17,90.

Volk van de Veluwe

De titel van het boekje "Volk van de Veluwe" met de ondertitel "Kerk en gezelschap in Ermelo, Putten en Driedorp" zijn treffend gekozen. We vinden hier beschrijvingen van heel verschillende bekende en onbekende kinderen en knechten van God. Ze werden door ds. J.T. Doornenbal gekenmerkt als 'harten die hunkeren naar het Woord' (hoofdstuk 10), als zoekende zielen die begeren onder 'de oude waarheid' (hoofdstuk 1) eerlijk behandeld én onderwezen te worden. Vaak was het een eenvoudig en ootmoedig volk. In 'Gezelschapsvrienden in Putten' (hoofdstuk 2) lezen we over ds. W.C. Lamain. Toen hij eens voorging in een oud schooltje te Telgt (Ermelo) vroeg hij aan de Puttense voorlezer B. de Bruin wat de oorzaak was van de blijdschap die van zijn gezicht straalde. Het antwoord was dat er 'zoveel liefde in zijn hart gevallen was vanwege de woorden: 'Gij zegent mens en beest en doet Uw hulp nooit vrucht'loos vergen'. En hij zei: 'Nu dat wonder, dat er in die regel niet alleen staat 'mens', maar ook 'beest'.

Niets menselijks was deze vromen trouwens vreemd. Een oud-ouderling uit Putten, W. van Dompsele, bezocht eens de weekdiensten in Telgt. 'Daar zong hij met zijn luide stem boven iedereen uit. 'Ben jij die vrome zanger?', zei een predikant eens tegen hem aan het einde van de dienst. Van Dompsele is er daarna nooit meer geweest.

De ruimte is te beperkt om in te gaan op de boeiende 'opgang'

en helaas soms ook 'teloorgang' van enkele kerkelijke gemeenten. In de beknopte kerkgeschiedenis van de (Oud) Gereformeerde Gemeenten (in Nederland) te Harderwijk beschrijft de auteur de verdrietige zaak dat er geen Gereformeerde Gemeente meer is in Harderwijk, en dat de Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland en de Gereformeerde Gemeente in Nederland daar ook opgeheven zijn. Het ontstaan en de ontwikkeling van de Gereformeerde Gemeente te Ermelo krijgen echter alle aandacht. Ook valt er licht op enkele ambtsdragers van het eerste uur, waaronder Willem van Bentum, die door zijn medebroeders wel 'Willem de Zwijger' genoemd werd, maar toch een 'sprekend leven' (hoofdstuk 6) leidde. Over 'het oude volk' en 'zijn kerkelijk en gezelschapsleven' kon maar iets worden aangestipt. Dit boek loont de moeite, zeker voor insiders.

A.C. Duifhuizen, Putten

"De geschiedenis van het heil", Jonathan Edwards; uitg. De Banier; 422 blz., € 29,95.

De geschiedenis van het heil

Jonathan Edwards krijgt in Nederland steeds meer aandacht. Hij was een groot theoloog. In de Verenigde Staten is dat al eerder opgemerkt. Daar is hij langer bekend. Begrijpelijk, daar leefde hij in de achttiende eeuw. Er is zelfs een Edwards Instituut dat verbonden is aan de Yale universiteit te Boston.

Over het boek "De geschiedenis van het heil" kreeg ik de volgende informatie: 'Dit is een nieuwe vertaling in het Nederlands van "A History of the Work of Redemption". Het werk is verschenen in 1774 na de dood van Jonathan Edwards (1703-1758). Een Nederlandse vertaling verscheen al in 1776 (...). Het werk van 1774 is ontstaan uit een preken serie van dertig preken, die uitgebreid het werk van de verlossing door de tijd laat zien vanaf Adam. Trinitarisch en Christocentrisch in karakter laat Edwards Gods rechtvaardigheid zien, bestaande onder meer in Gods trouw, vervullende Zijn verbondsbeloften aan Zijn kinderen. Aan het einde van zijn leven schreef hij aan het 'curatorium' van de Princeton Universiteit, dat hij van plan was om de "Werk van de Verlossing-preken" uit te werken in een zelfstandig theologisch werk in de vorm van een verhaal. Maar dit is nooit gebeurd. Verdere wederwaardigheden rond dit boek: Edwards heeft de preken serie gehouden in 1739 na de Connecticut Valley opwekking (1735-1737), toen hij een achteruitgang zag in het geestelijke

leven van zijn gemeente. Met de hoop dat zijn gemeente geestelijk zou worden opgewekt. Dat heeft plaatsgevonden met de Great Awakening van 1740. De eerste vertaling in het Nederlands van het werk vond plaats in 1776. (...) Het is zelfs gebruikt voor een catechisatieboekje in Sesotho (1886). Alle negentiende-eeuwse vertalingen houden verband met de eeuw van zending door diverse zendingsgenootschappen. Als zodanig werd het werk gezien tot bemoediging van zendingen, van Gods trouw door de eeuwen! Het is een indrukwekkend boek. Sommige dingen zouden wij anders benoemen. Edwards schrijft bijvoorbeeld dat het verbond bij Noach een openbaring is van het genadeverbond. Dit lezenswaardige boek verscheen in de serie "Puriteinse Klassieken".

ds. C. Neele, Ridderkerk

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen

te Ede,
ds. J.B. Huisman te Ermelo;
te Goudswaard,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
te Leerdam,
ds. C. Sonneveld te Alblasserdam;
te Oosterland,
ds. M.T. Al-Chalabi te Brakel;
te Poederloijen,
ds. A. Schot te Nunspeet;
te Stolwijk,
ds. D. de Wit te Borssele;
te Uddel,
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;
te Wolphaartsdijk,
ds. J. de Kok te Westkapelle.

Bedankt

voor Lisse en Nieuwerkerk,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland;
voor Nieuwdorp,
ds. G. van Manen te Elspeet.

AANGEPASTE KERKDIENT GOES

Op zaterdag 26 maart (14.30 uur) wordt in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Goes een aangepaste kerkdienst gehouden. Ds. G.P. van Nieuw Amerongen hoopt te spreken over 'Simsons dood' (Richt. 16:21-31). Aanmelden is niet nodig.

er zijn voldoende zitplaatsen beschikbaar. Meeluisteren kan via www.gergemgoes.nl

AFSCHEID DS. M. JOOSSE VAN EDE

Op zondag 20 februari heeft ds. M. Joesse in twee diensten - in verband met de nog geldende coronamaatregelen - afscheid genomen van de Gereformeerde Gemeente van Ede. In de ochtenddienst bepaalde hij de gemeente bij Jesaja 21:11 en 12: 'De last van Duma. Men roept tot mij uit Seir: Wachter, wat is er van de nacht? Wachter, wat is er van de nacht? De wachter zeide: De morgenstond is gekomen en het is nog nacht; wilt gijlieden vragen, vraagt; keert weder, komt'. Ds. Joesse bepaalde de gemeente bij het Goddelijk vermaan voor Duma, waarin de Heere zo hartelijk nogmaals nodigt zich te bekeren tot de Heere. Bij de Heere is er genade, vergeving en goedertierenheid in een weg van recht en gerechtigheid in Zijn Zoon Jezus Christus. De Heere is vandaag nog steeds Dezelfde. En daarom is er nog een volk dat verlangt om bij het altaar, bij de kruisheuvel Golgotha, te mogen staan, want daar zal de morgenstond, het licht van Gods gerechtigheid opgaan. Zij verlangen ernaar om verlost te zijn van zichzelf en weer in een rechte verhouding met de Heere te mogen leven. Ze zien uit naar de morgen om naar huis te mogen.

In de middagdienst bepaalde ds. Joesse de gemeente bij Openbaring 21:6: 'En Hij sprak tot mij: Het is geschied. Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde. Ik zal de dorstige geven uit de fontein van het water des levens voor niet'. Het thema van de preek was: 'De laatste woorden van Christus', en dan met betrekking tot de ambtsperiode in Ede, zowel in het verleden, het heden als de toekomst. Ds. Joesse zei dat de Heere, zoals de vader in de gelijkenis, nog uitkijkt naar verloren zonen en dochters die vanuit de modder van de zonde dorsten naar de gerechtigheid. De Heere doet ze nog komen, omdat Hij niet verandert. Hierna sprak ds. Joesse in een persoonlijk afscheidswoord over de hartelijke verbondenheid die ervaren mocht worden in de gemeente. 'Maar laten we bovenal eindigen in ware dankbaarheid aan de Heere, een wonderdoend God'. Ds. Joesse werd toegesproken door ds. J. van Laar namens de classis Barneveld en de Particuliere Synode Oost. Hij gaf een afscheid- en een toekomstwoord mee van Paulus: 'Het Woord van Christus wone rijkelijk in u'. Ouderling L.P. de Looft bedankte ds. Joesse namens kerkenraad en gemeente. Hij wees erop dat de prediking de achterliggende jaren een reuke des levens ten leven is geweest. 'Daarvoor alleen de Heere de eer. De Ark des

BETALING ABONNEMENTSGELD PERIODE 1 APRIL 2022 T/M 30 SEPTEMBER 2022

Bij deze Saambinder ontvangt u de factuur voor de betaling van het abonnementsgeld voor de periode van 1 april 2022 t/m 30 september 2022.

Wij vragen u vriendelijk de betalingstermijn van 30 dagen in acht te willen nemen. De opvolging en het extra aanmanen van achterstallige betalingen is erg arbeidsintensief, leidt tot extra administratiekosten en zorgt bovendien voor een lagere afdracht aan de emerituskas. Wanneer u spoedig betaalt onder vermelding van het **betalingskenmerk**, helpt u ons onnodige kosten te vermijden.

Het Deputaatschap ziet De Saambinder vanwege de leeswaardige inhoud graag

in veel gezinnen. Daarom houdt het Deputaatschap het abonnementstarief graag zo laag mogelijk.

Naast het factuurbedrag wordt een overbetaling ten behoeve van de emerituskas bijzonder op prijs gesteld.

Bij de abonnees die gebruik maken van **automatische incasso**, zal het abonnementsgeld binnenkort van hun bankrekening worden afgeschreven.

Abonnees die gebruikmaken van **digitale facturering**, ontvangen binnenkort een e-mail voorzien van een iDeal-betaallink. **Controleert u zo nodig uw mailbox op ongewenste items (spam)**. Voor afhandeling van betalingen via iDeal wordt gebruikgemaakt van Payment Provider Mollie. Dit ziet u terug wanneer u de betaling verricht.

Wilt u automatisch betalen?

In het kader van kostenbesparing wil De Saambinder graag het automatisch incasseren van het abonnementsgeld stimuleren. Wilt u hiervan gebruikmaken?

Voer dan uw gegevens in op de website: desaambinder.nl/abonneegegevens/incasso.php. Ook kunt u de machtiging invullen op de achterkant van de factuur en deze naar ons opsturen. Na verwerking van uw gegevens zullen wij vanaf oktober 2022 het abonnementsgeld incasseren. Bij een fout kunt u gedurende 8 weken het abonnementsgeld terug laten boeken. Ook bij automatische incasso is het mogelijk om een overbetaling voor de emerituskas te doen.

K.H. de Heer,
penningmeester Deputaatschap
De Saambinder

verbonds, ja, de Heere, gaat voor en dan mag gevolgd worden naar Barendrecht. Dan blijft het Woord ook in Ede! Hij liet nog zingen Psalm 119:45. Hierna legde ds. Joosse voor de laatste keer als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente. Kerkenraad Ede

WIJZIGINGEN KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 69: Het adres van K.H. de Heer is nu: Lichtenbergerweg 16a, 7462 PT Rijssen.

Blz. 224: Scriba van de gemeente in Meeuwen is nu A.J.A. de Raad, Dorpsstraat 11, 4268 GE Meeuwen; e-mail:

scribaggmeeuwen@kliksafe.nl of tel. 0416-352786. Bij scriba diaconie en regeling preekbeurten wordt het adres van A.J.A. de Raad nu: Dorpsstraat 11, 4268 GE Meeuwen.

Berichten

STADSWANDELINGEN DORDRECHT

Op de zaterdagen 16 april, 14 mei, 18 juni, 16 juli, 20 augustus en 17 september worden in Dordrecht stadswandelingen gehouden waarbij gecollecteerd wordt voor de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordt. Verzamelen om 11.00 uur bij de Grote Kerk. Op verzoek kan er ook op andere dagen gewandeld worden. Informatie: e-mail: rietveldij@solconmail.nl of tel. 078-6180040 of 06-29113626.

GESPREKSGROEP VOOR VOLWASSENEN MET AUTISME

Op verschillende plaatsen zijn er gespreks-groepen voor volwassenen vanaf 25 jaar met autisme en een (boven)gemiddelde intelligentie. De deelnemers vinden herkenning bij elkaar en wisselen ervaringen

en tips uit. Op zaterdagmorgen 14 mei start bij voldoende belangstelling een nieuwe groep in de regio Kampen. Bent u of kent u een volwassene met autisme en een (boven)gemiddelde intelligentie, die behoefte heeft aan contact met mensen in een vergelijkbare situatie? We komen graag met u in contact. Meer informatie: www.helpendehanden.nl/gespreksgroepen of neem contact op met Inge van Hell via viav.vanhell@helpendehanden.nl of tel. 0348-489970

PSALMZANGAVOND IN THOLEN

Op 9 april (19.45 uur) is er een samenzang-avond in de Rehobothkerk te Tholen. Leiding: ds. C. van Ruitenburg; orgel: Peter Wildeman. De voorlichter van ZGG, F.M. van Grol, vertelt over de voortgang van het

zendingswerk. U kunt een plaats reserveren via: www.peterwildeman.nl
Collecte voor ZGG.

BEURS NIEUWER TER AA

Op woensdag 23 maart (19.00-21.00 uur) en donderdag 24 maart (9.00-11.00 uur) wordt in de zaal van de kerk te Nieuwer ter Aa (Dorpsstraat 11) een beurs gehouden voor tweedehands kleding en speelgoed. De opbrengst is voor MAF en ZGG.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 20 MAART 2022

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.30 uur ds. F. Mulder; Alblasserdam 9.30 uur ds. C. Sonneveld en 16.30 uur ds. B. Labee; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Apeldoorn 10.00 uur ds. R.A.M. Visser en 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Barendrecht 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Benthuizen 9.30 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Bodegraven 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30, 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop

9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle aan den IJssel-Middelwatering 10.00 en 15.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Capelle aan den IJssel-West 16.00 uur ds. A. Schreuder; Delft 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Den Haag-Scheveningen 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Deventer 14.30 uur ds. S.W. Janse; Dinteloord 14.30 uur ds. P.C. Vlot; Dirksland 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. K. Boeder; Drachten 9.30 en 15.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Ede 17.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 17.30 uur stud. J.M. Evers; Enter 9.30 (H.A.), 15.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Ermelo 9.30 en 18.30 uur

ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 uur ds. J.W. Verweij en 19.00 uur ds. G.J. Baan; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 18.30 uur ds. P. Mulder; Hardinxveld-Giessendam 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. K. Boeder; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. A.E. Brijder; Hoedekenskerke 10.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. C. van Krimpen; Hoofddorp 15.00 uur ds. H. Brons; Houten 10.00 (H.A.) en 16.30

uur ds. W. Harinck; Kampen 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 14.00 uur ds. R.A.M. Visser; Kamperland 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Kapelle-Biezeling 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; Kesteren 12.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. W. Mouw; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen aan den IJssel 19.00 uur ds. L. Blok; Kruiningen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 15.00 uur ds. G. van Manen; Marknesse 19.00 uur ds. A. Verschuure; Meeuwen 14.30 uur ds. C. Hogchem; Meliskerke 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Melissant 10.00 uur ds. H.A. van Zetten en 18.00 uur ds. C. Harinck; Middelburg-Centrum 9.30 (H.A.), 14.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Karens; Mijdrecht 18.30 uur stud. A.E. Brijder; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwdorp 14.00 uur ds. L. van der Kuijl en 18.30 uur ds. M. Karens; Nieuwe-Tonge 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Nieuwer Ter Aa 10.00 en 15.30 uur ds. W. Silfhout; Nieuwerkerk 15.30 uur (H.D.) ds. G. Pater; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Nunspeet 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens en 18.00 uur ds. J.J. Tanis; Oostburg 15.00 uur ds. S. Maljaars; Oosterland 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; Oostkapelle 15.30 uur (H.D.) ds. A.P. Baaijens; Oostvoorne 18.00 uur stud. M. Boersma; Opheusden 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.15 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur stud. J.M. Evers; Poederloijen 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Poortugaal 18.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Poortvliet 14.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Puttershoek 14.30 uur (themadienst) ds. G.J. Baan; Rhenen 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. W.J. Karels en 14.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Rotterdam-IJsselmonde 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rotterdam-Zuidwijk 9.00 (H.A.), 11.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J. Beens; Sint-Annaland 14.00 uur ds. M. Blok en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Sint Philipsland 10.00 en 14.30 uur stud. M. Boersma; Sliedrecht 9.00 en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur ds. W. Harinck; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde-De Vecht 9.30

en 14.30 uur ds. B.J. van Boven; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Tricht-Geldermalsen 15.00 uur ds. J. Beens en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 ds. B. Labee en 16.30 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Vlaardingen 19.00 uur ds. M. Joosse; Vlissingen 10.00 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Waarde 9.30 uur ds. L. van der Kuijl; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 9.30 uur ds. S.W. Janse en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Woerden 17.00 uur ds. R. Kattenberg; Zeist 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; Zoetermeer 19.00 uur ds. B. Labee; Zwijndrecht 9.30 en 15.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 22 MAART 2022

Dirksland 19.30 uur ds. K. Boeder; Katwijk aan Zee 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Oosterland 19.30 uur ds. L. Blok; Rotterdam-Centrum 19.45 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Tholen 19.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Uddel 19.30 uur ds. W. Mouw.

WOENSDAG 23 MAART 2022 (BIDDAG)

Den Helder 10.00 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Naaldwijk 15.30 uur ds. A.T. Huijser en 19.45 uur ds. W.J. Karels.

WOENSDAG 23 MAART 2022

Benthuizen 19.30 uur ds. M. Joosse; Berkenwoude 19.30 uur ds. A. Schot; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Ermelo 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Kesteren 19.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Kortgene 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Leiderdorp 19.30 uur ds. P. Mulder; Nieuwerkerk 19.30 uur ds. D. de Wit; Nisse 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Oosterend (Texel) 19.00 uur

ds. A. Verschuure; Opperdoes 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Oude-Tonge 19.30 uur ds. L. Blok; Oudemirdum 19.30 uur ds. G. Pater; Ridderkerk 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. M. Blok; Scherpenisse 19.30 uur (tijdrede) ds. J.J. Tanis; Soest 19.30 uur ds. G.J. Baan; Spijkenisse 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Stolwijk 19.30 uur ds. C. Hogchem; Terwolde-De Vecht 13.45 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven en 19.30 uur ds. J. van Laar; Werkendam 19.30 uur ds. H.J. Agteresch; Woerden 19.30 uur ds. S. Maljaars; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. G. Beens; Zeist 19.30 uur ds. S.W. Janse; Zwolle 19.30 uur ds. J. Schipper.

DONDERDAG 24 MAART 2022

Aalst 19.30 uur ds. W. Visscher; Bodegraven 19.30 uur ds. P. Mulder; Borssele 19.30 uur ds. D. de Wit; Dinteloord 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Hendrik-Ido-Ambacht 19.30 uur (themadienst) ds. M.H. Schot; Hilversum 19.45 uur ds. F. Mulder; Kootwijkerbroek 19.30 uur (H.D.) ds. G. Beens; Lisse 19.45 uur ds. A.A. Brugge; Meeuwen 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 19.30 uur ds. L. Blok; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. J. IJsselstein; Zwijndrecht 14.15 uur (huw.bev.) ds. H.E.P. Fortuijn.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 20 MAART 2022

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Druenen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Gorinchem heeft met droefheid kennisgenomen van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Johannes de Graaf

Hij diende de gemeente van 1973 tot 1988 in het ambt van diaken. De Heere ondersteunde en trooste zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Namens de kerkenraad,
Ds. L. Blok, preses
A.W. van Ballegooijen, scriba

Gorinchem, 9 maart 2022

T.H. onze vakantiewoning 4-5 pers. in **Damwoude (FR)**, 3km van **Dokkum**. Info: 06-30418160 silverwindcruise@gmail.com

Sfeervolle vakantiewoning midden in de natuur van Zeeland. 7 personen.
Voor info en foto's: 0620742917.

Van D.V. 19 juli t/m 3 augustus organiseren wij weer een reis naar Gambia. Meer info? Bel of app 06-54205245 of kijk op gambiaexcursies.nl. Vlucht + hotelkosten rond de €1300,00.

Jong stel zoekt woonruimte in de regio Stroe/Garderen t/m Nunspeet.
Weet u iets? Neem dan a.u.b. contact met ons op. Tel. 06-30079106

Te huur luxe woning in **Wekerom** (regio Barneveld/Ede), medio 2022 beschikbaar. Vrije sector. evdverhuur@gmail.com

Te huur week 34: Ruime **tussenwoning** met aanbouw, 4 ruime slaapkamers, in leuke wijk in **Middelburg**.
Meer info: 0657781208

Magnesium Complex van Neolife voor:
* een goede nachtrust
* normale functies van spieren en zenuwstelsel
* vermindering van vermoeidheid
Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Manager distributie en lid managementteam

bij Paul Roescher in Rijssen voor 40 uur per week

De mooiste collectie PVC vloeren. Laat u adviseren in uw eigen huis!
Afspraak plannen? 06-19557166
DE.VLOERENKONING.NL

>>www.werkmettalent.nl

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit, met behoud van identiteit.

Bel voor meer informatie of aanmelden
0187-48 91 73 www.shgzorg.nl

Wij zoeken oproepkrachten. Interesse?
zorgmanager@shgzorg.nl - 06 40 95 37 61

"Hoe branden mijn genegeenheid"

Niet-ritmische PSALMZANGAVOND + bovenstem

GROTE KERK DORDRECHT

D.V. zaterdag 19 maart

Aanvang: 19.30 uur - Toegang vrij!

Organist: Pieter Heykoop

Leiding: Ds. C. van Krimpen

Collecte: Bijbelverspreiding Moldavië

'DE EVANGELISERENDE GEMEENTE'

D.V. ZATERDAG 26 MAART - LANDELIJKE EVANGELISATIEDAG

Luister mee met de live evangelisatiedag om meer te weten te komen over de Bijbelse opdracht tot evangeliseren voor elke christen.

Praat tijdens de workshops met andere gemeenteleden uit heel Nederland over hoe getuigen een onderdeel van uw dagelijks leven kan zijn.

Aanmelden

Kijk op de website

Ochtendprogramma

Opening: Ds. M. Joesse
Hoofdlezing: evangelist L. Elenbaas
Presentatie nieuwe materialen

Middagprogramma

Kapellezing en twee workshoprondes

Ga voor meer informatie en het volgen van de livestream naar

EVGG.NL/EVANGELISATIEDAG

Bekijk de promotievideo

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

75ste Bondsdag

www.vrouwenbondgergem.nl

*Uitzien met verlangen -
in opzien tot de Heere!*

5 april 2022

9.45 - 15.00 uur

Adventkerk, Veenendaal

Openingswoord:
Ds. A.P. Baaijens

Referaat:
Ds. A. Verschuure

Vragenbeantwoording
Ds. A. Verschuure

Vraaggesprek
Ds. J.A. Jobse en
mw. A.M. van der Vliert -
Ebbers

Muzikale medewerking:
Vakantiegasten met
organist Pieter Heykoop

Bond van Vrouwenverenigingen
der Gereformeerde Gemeenten

Verloofd stel **zoekt starters/eengezins-
woning in Gouda e.o.** Tel. 06-31253430.

DINANT VAN DIJK
begrafenisverzorging

de
laatste
zorg

Respectvolle en
persoonlijke aandacht

Verzorgt begrafenissen waar u wenst.
Genemuiden - IJsselmuiden - Kampen -
Zwolle - Urk - Staphorst en omgeving

T: 038-337 61 29
M: 06-24 80 09 17
www.delaaatstezorg.nl

Burg. ten Veldestraat 22
8281 ZS Genemuiden
info@delaaatstezorg.nl

dag en nacht bereikbaar - **geen crematie**

Eenzaam, beperking, eenverdiener, rouw
of armoede? Stichting kleinsteun.nl
luistert en steunt! 06-34180256
jong en oud (bel)maatjes & lotgenoten

Jong gezin is op zoek naar een
HUISHOUDELIJK HULP voor 6-8 uur per
week. **Regio Bommelerwaard.**
Bel of app naar 06 51 345 878

Boek jouw ideale vakantie!
www.diskoffer.nl
vakanties met zondagsrust

Lekker op vakantie in een compleet ingerichte
LODGE! (5 tot 7 pers.)
in Frankrijk, Spanje of Oostenrijk
Info: 065395937 www.familylodges.eu

Wij verzorgen alleen begrafenissen in elke woonplaats in
Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen
en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar en beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Jan Kamp T 0548 540 053

Anja van den Belt - van den Dijk, Contactpersoon /verzorgdame

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Johan van Lagen, Benny Vos & Mark Vos T 0577 401 689

Vertrouwde verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

**PROBLEMEN MET
VERSLAVING?**

Wacht niet langer!
Er is hulp!

Voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.

085 - 0601964 www.addisa.nl

Reformatische
Relatiebemiddeling

**Op zoek naar een partner
in de reformatische gezindte?**

Tel.nr: 06-1732 9621
www.refo-relatie.nl

begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u
gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09

✉ info@tdenh.nl

🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

CAMPING EN CHALETPARK

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen in FRIESLAND of huur
CHALET of compleet ingerichte
LODGETENT bij de FRIESE MEREN

www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

Bent u ook op zoek naar mooie
raambekleding? Wij komen vrijblijvend
bij u thuis adviseren! We nemen naast
veel kleur en stofstalen ook jarenlange
ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314 of
kijk op wiltraamdecoratie.nl

**MOOIE COLLECTIE ORGELS
VAN DIVERSE MERKEN
RUIME ERVARING IN
ZAAL- EN KERKORGELS**

**VERTROUWDE
KLANKEN...**

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL KRABBENDIJK

VRIJHEIDSLAAN 55

2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL

OOSTPOLDERWEG 1S

4413 NN KRABBENDIJK

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

NIEUW Laatste preken JC Philpot dl 4 €10,-.
105 vragen aan Philpot in Afscheiding en Raadgevingen €15,-. Alle 20 boeken €160,-.
Luisterpreken. hetbraambos.nl 078-6933783

WILGENHORST
gedenken

**ZELF SAMENSTELLEN
VASTE LAGE PRIJS
ALL INCLUSIVE**

WWW.WILGENHORST-GEDENKEN.NL

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

Begrafenisonderneming
Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl
www.begrafenisondernemingtreur.nl

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl
Psychologische Hulpverlening

VerkeerstheorieVanWijngaarden

ONLINE LEREN + OEFENEXAMENS VOOR CBR AUTO THEORIE EXAMEN

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

H Heijkoop
Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper **010-458 31 12**
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman **0182-58 39 32**
Gouda

Dag en nacht bereikbaar
WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,47 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van redenen niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Voor niemand bang

EEN DONKERE TOEKOMST VOOR WYCLIFFE

Peinzend tuurt Wycliffe door het raam naar de tuin van de pastorie. Hier vindt hij op dit moment nog een veilig onderkomen. Hier vindt hij liefde en meeleven. Maar hóé goed al die mensen ook voor hem zijn, zij kunnen hem niet helpen. In ieder geval kunnen ze zijn leven niet redden. En dat komt nu wel in gevaar.

Koning Richard II is verplicht om tegen hem op te treden nu hij tot ketter is uitgeroepen. De koning kan hem in principe ter dood veroordelen. Maar dan moet wel het hele parlement achter hem staan. En dat is niet het geval. Als hij het goed begrepen heeft, zijn de koning en het Hogerhuis (het ene deel van het parlement) het met elkaar eens. Zij zouden het prima vinden als Wycliffe op de brandstapel kwam. Maar het Lagerhuis (het andere deel van het parlement) wil niet dat hij veroordeeld wordt. En zolang het Lagerhuis ertegen is, kan hem menselijk gesproken niets gebeuren. Maar ondanks dat voelt hij wel dat zijn leven aan een zijden draad hangt.

Het zweet breekt Wycliffe uit. Hij schaamt zich. Is er dan geen God in de hemel? Wat zit hij toch te rekenen. Hij moet niet naar de koning kijken. Zijn leven ligt immers in Gods hand! Alleen de Heere kan hem helpen. Hij kan zijn leven sparen. En ook het leven van de Lollards, die arme priesters. De kerk en de koning zijn zo woedend dat ze hém niet kunnen doden, nu moeten de Lollards het ontgelden. Er zijn er inmiddels al honderden vermoord.

Een schreeuw stijgt op uit zijn hart. 'O Heere, help hen. Laat ze trouw blijven en U niet verloochenen. En help ook mij en de Bijbelvertalers. Onze taak is bijna klaar ... Help ons, Heere!'

Zie het Lam!

Zie je het lam, vastgebonden aan zijn poten? Zijn kop ligt op de balk, zijn oog half open. Weet je waarom? Het moet geslacht worden. Zie je, hoe het lam geduldig wacht, totdat het geslacht wordt? Het spartelt niet, het ligt gewillig te wachten.

Kijk eens in de Bijbel met Uitleg op bladzijde 115, bij Exodus 12. Een Spaanse schilder, De Zurbarán, heeft dit schilderij gemaakt. Het gaat erover, hoe het pascha gevierd moet worden. De Israëlieten moeten een lam bij zich in huis nemen, van een jaar oud en zonder gebrek. Op de veertiende dag wordt dit lam geslacht.

Het bloed van het lam moeten de Israëlieten aan de posten van de huizen smeren. De verderfengel zal nu niet binnenkomen. Na deze tiende plaag, als ze het pascha hebben gevierd, vertrekken de Israëlieten naar het beloofde land, Kanaän.

In Jesaja 53 gaat het ook over een Lam. Lees maar in vers 7: 'Als een lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open.' Met dit lam wordt de Heere Jezus bedoeld. Hij werd vastgebonden. Waarom moest de Heere Jezus zo lijden? In vers 5 staat het antwoord: 'Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden.'

Het Lam van God is gegeseld en sterft gewillig op Golgotha. De toorn van God is gestild, de zonden van Zijn kinderen zijn verzoend.

Johannes de Doper zegt bij de Jordaan: 'Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt!' Het Lam droeg de straf en daarom kunnen ook jouw zonden vergeven worden. Ken jij deze Zaligmaker? Ben jij al gered door het Lam?

Leestip: Jesaja 53: 1-7

Ds. Labeë over:

Zalig onder het Oude Testament

Hoe is het mogelijk dat mensen onder het Oude Testament zalig zijn geworden? De Heere Jezus had toch nog geen verzoening aangebracht?

Schrift

Het belangrijkste antwoord op deze vraag kunnen we lezen in de Hebreeënbrief: 'Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en geloofd en omhelsd, en hebben beloften dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren' (11:13). Weliswaar was het offer op Golgotha nog niet gebracht en de verzoening niet bezegeld met Jezus' bitter lijden en sterven, maar door het ziel-zaligende geloof zijn ze afgereisd naar Immanuël's land.

Eén van de bedoelde geloofshelden uit Hebreeën 11 is Abraham. Hij was zo'n gast en vreemdeling die door het geloof mocht zien op zijn Zaligmaker. De Heere Jezus spreekt van Abraham in het twistgesprek met de nakomelingen van deze patriarch: 'Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou; en hij heeft hem gezien en is verblijd geweest'. De kanttekeningen leggen uit dat het gaat om de 'dag' waarop de Middelaar zou komen op deze aarde. In de lange worsteling om de vervulling van Gods belofte over een zoon, ging het ten diepste om het beloofde Vrouwenzaad. En bij elk offertje dat Abraham bracht, verwees het bloed van stieren en bokken naar het bloed van de komende Christus. Daarom schrijft de apostel Paulus: 'Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid' (Rom. 4:3). Aan de Galaten schrijft dezelfde apostel: 'Zo dan, die uit het geloof zijn, worden gezegend met den gelovigen Abraham. Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in

het boek der wet, om dat te doen'. Lezer (es), bent u onder de wet of onder het Evangelie? Onder de vloek of onder de genade?

En belijdenis

Onze belijdenis spreekt – óók over deze dingen – de Heilige Schrift na. Onze Dordtse Leerregels schrijven: 'Hetgeen dan noch het licht der natuur, noch de wet doen kan, dat doet God door de kracht des Heiligen Geestes, en door het woord of de bediening der verzoening, welke is het Evangelie van den Messias, waardoor het God behaagd heeft de gelovige mensen, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament, zalig te maken' (DL, III/IV, par. 6). Door een waar geloof zijn de gelovigen onder de oude en nieuwe bedeling zalig en rechtvaardig. En ze hebben er iets van doorleefd: 'Niet dat ik vanwege de waardigheid mijns geloofs Gode aangenaam ben; maar daarom, dat alleen de genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus mijn gerechtigheid voor God is, en dat ik die niet anders dan alleen door het geloof aannemen en mij toe-eigenen kan' (HC, Zd. 23, antw. 61).

De vraagsteller wees er nog op dat er pas zekerheid lijkt te zijn na het heerlijke woord 'Het is volbracht'. Maar die gedachte moeten we maar ver van ons werpen. We lezen immers: 'Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend' (Hand. 15:18). Al mogen en kunnen wij er niet mee rekenen, het ligt zo vast! De bruidskerk is van eeuwigheid verkoren, aangezien in de Geliefde. In de tijd wordt ze zeker wedergeboren tot een levende hoop.

Onderwijzend is ook de uitleg op Openbaring 13 vers 8b '... in het boek des levens des Lams, Dat geslacht is, van de grondlegging der wereld'. Kanttekening 22 oppert onder meer: 'Want hoewel Christus in de daad niet is geslacht, dan als Hij voor ons aan het kruis geleden heeft, zo is nochtans dezelve Zijn dood en offerande van het begin der wereld krachtig geweest tot verlossing Zijner gelovigen, en Hij is van den beginne geslacht in Gods besluit, in Gods beloften, en in het geloof der uitverkorenen, gelijk van Abraham gezegd wordt en van Mozes'.

Deze bediening van de Middelaar is nog niet vervuld. Nog moeten er worden toegebracht tot de gemeente, Die Koning Jezus kocht met Zijn bloed. Opdat het Vaderhuis vol worde...

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labeë of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.